

Посебни финансиски извештаи и Извештај на независниот ревизор

Адинг АД, Скопје

31 декември 2022 година

Содржина

	Страна
Извештај на независниот ревизор	1
Посебен извештај за финансиската состојба	3
Посебен извештај за сеопфатната добивка	4
Посебен извештај за промените во капиталот	5
Посебен извештај за паричните текови	6
Белешки кон посебните финансиски извештаи	7
Прилози	

Извештај на независниот ревизор

До: Акционерите на
Адинг АД, Скопје

Грант Торнтон ДОО
Св. Кирил и Методиј 526-1/20
1000 Скопје
Северна Македонија
Т +389 (0)2 3214 700
Ф +389 (0)2 3214 710
Е Contact@mk.gt.com
Даночен број: 4030003475973

Извештај за посебните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните посебни финансиски извештаи на Адинг АД, Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“), составени од Посебен извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2022 година, Посебен извештај за сеопфатната добивка, Посебен извештај за промените во капиталот и Посебен извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 39.

Одговорност на Раководството за посебните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие посебни финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на посебни финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие посебни финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали посебните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во посебните финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално погрешно прикажување во посебните финансиски извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на посебните финансиски извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективност на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на посебните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

1. Како што е објавено во Белешка 9.1 кон придружните посебни финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2022 година вложувањата на Друштвото во придружените друштва Адинг Сими Парс, Иран и Адинг Хелас АБЕЕ Грција, изнесуваат 10,716 илјади денари и 1,478 илјади денари, соодветно. Ние не бевме во состојба, со примена на процедура на независна верификација како и други ревизорски процедури, да стекнеме доволно соодветни ревизорски докази во поткрепа на овие вложувања. Дополнително, во текот на 2022 година, поради усогласување на износот на вложување во Адинг Сими Парс, Иран согласно Договор за продажба на удел, Друштвото отпиша дел од своето вложување во Адинг Сими Парс, Иран во износ од 7,724 илјади денари.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСР“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Северна Македонија број 79 од 2010 година

Понатаму, евидентираните износи на погореспоменатите вложувања, вклучително и вложувањето во подружницата Адинг Доо, Белград, Р. Србија во износ од 614 илјади денари не се усогласени со регистрираните износи според Регистарот на директни инвестиции кој се води при Централниот Регистар на Република Северна Македонија. Соодветно, не бевме во состојба да утврдиме дали дополнителни корекции на погореспоменатите вложувања со состојба на 31 декември 2022 година би биле неопходни.

2. Како што е објавено во Белешка 11 кон придружните посебни финансиски извештаи, салдото на побарувањата од купувачи со состојба на 31 декември 2022 година вклучува побарувања од домашни и странски купувачи и поврзани субјекти кои се доспееани над една година, во износ од 36,658 илјади денари. Друштвото не направи проценка на ризикот од ненаплатливост ниту има признаено резервација од нивно обезвреднување, согласно прифатената сметководствена политика објавена во Белешка 2.12 кон овие посебни финансиски извештаи. Поради природата на расположливите податоци и информации, ние не бевме во состојба да направиме таква сопствена проценка и да го утврдиме износот на побарувања за кои е потребна резервација од обезвреднување со состојба на 31 декември 2022 година.

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за можниот ефект од прашањата на кои се укажува во пасусот „Основа за мислење со резерва“, посебните финансиски извештаи ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото на ден 31 декември 2022 година, како и резултатот од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на посебниот годишен извештај за работењето на Друштвото за 2022 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски информации објавени во посебната годишна сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2022, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за Ревизија.

Според нашето мислење, историските финансиски податоци објавени во Годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2022 година, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во посебната годишна сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022.

Марјан Андонов
Управител
Грант Торнтон ДОО, Скопје
Скопје, 08 април 2023 година

Маја Атанасовска
Овластен ревизор

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСР“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Северна Македонија број 79 од 2010 година

Посебен извештај за финансиската состојба

	Бел.	31 декември 2022 000 МКД	31 декември 2021 000 МКД
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	5	194,948	186,538
Нематеријални средства	6	-	-
Вложувања во недвижности за изнајмување	7	15,445	15,517
Вложувања во подружници и придружени друштва	9.1	57,883	65,607
Финансиски средства расположливи за продажба	9.2	956	986
		269,232	268,648
Тековни средства			
Залихи	10	100,580	82,685
Побарувања за данок на добивка		-	1,051
Побарувања од купувачи и останати побарувања	11	140,995	157,264
Парични средства и еквиваленти	12	24,499	28,076
		266,074	269,076
Нетековни средства наменети за продажба	13	644	1,763
Вкупно средства		535,950	539,487
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал			
Акционерски капитал	14	189,091	189,091
Резерви	14	62,888	54,356
Нераспределена добивка		127,103	124,638
		379,082	368,085
Обврски			
Нетековни обврски			
Позајмици	15	63,145	27,056
		63,145	27,056
Тековни обврски			
Тековна доспеаност на долгорочни позајмици и краткорочни позајмици	15	31,696	66,277
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	16	60,987	76,175
Обврски за данок на добивка		1,040	1,894
		93,723	144,346
Вкупно обврски		156,868	171,402
Вкупно капитал и обврски		535,950	539,487

Овие посебни финансиски извештаи се одобрени од Раководството на Друштвото на ден 21 февруари 2023 година и се потпишани во негово име од:

Г-дин Зоран Петровски
Претседател на Управен Одбор

Г-ѓа Јелена Гаџа
Раководител на Финансии

Придружните белешки се составен дел на овие посебни финансиски извештаи

Посебен извештај за сеопфатната добивка

	Бел.	Година што завршува на 31 декември	
		2022	2021
		000 МКД	000 МКД
Приходи од продажба	17	433,667	453,598
Останати деловни приходи	17	8,583	3,572
Промена на залихите на готови производи	10	13,271	7,523
Материјали, услуги и набавна вредност на продадени стоки	19	(288,504)	(295,620)
Трошоци за користи на вработените	22	(62,298)	(57,129)
Депрецијација и амортизација	5,6,7	(15,658)	(14,710)
Останати деловни трошоци	21	(57,099)	(68,423)
Добивка од деловни активности		31,962	28,811
Финансиски приходи		219	248
Финансиски (расходи)		(2,589)	(2,622)
Нето финансиски (расходи)	22	(2,370)	(2,374)
Добивка пред оданочување		29,592	26,437
Данок на добивка	23	(5,084)	(4,394)
Добивка за годината		24,508	22,043
Останата сеопфатна добивка: Вреднување на обј.вр. на фин.средства расположливи за продажба	9.2,14	(30)	174
Вкупна сеопфатна добивка за годината		24,478	22,217
Заработувачка по акција – основна и разводнета (МКД по акција)	24	70	61

Посебен извештај за промените во капиталот

	Акционерски капитал					
	Акции во оптек	Сопствени акции	Премии	Резерви	Нераспре- делена добивка	Вкупно
	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 МКД
1 јануари 2022	212,898	(21,289)	(2,518)	54,356	124,638	368,085
Распоред на акумулирани добивки (Бел. 14)	-	-	-	8,563	(8,563)	-
Распределба на дивиденда (Бел. 14)	-	-	-	-	(13,481)	(13,481)
Трансакции со сопствениците	-	-	-	8,563	(22,044)	-
Добивка за годината	-	-	-	-	24,508	24,508
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	(30)	-	(30)
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	(30)	24,508	24,478
31 декември 2022 година	212,898	(21,289)	(2,518)	62,889	127,102	379,082
1 јануари 2021	212,898	(22,391)	(2,814)	51,036	118,148	356,877
Продадени сопствени акции (Бел.14)	-	1,102	296	-	-	1,398
Распоред на акумулирани добивки (Бел.14)	-	-	-	3,146	(3,146)	-
Распределба на дивиденди (Бел.14)	-	-	-	-	(12,407)	(12,407)
Трансакции со сопствениците	-	1,102	296	3,146	(15,553)	(11,009)
Добивка за годината	-	-	-	-	22,043	22,043
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	174	-	174
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	174	22,043	22,217
31 декември 2021 година	212,898	(21,289)	(2,518)	54,356	124,638	368,085

Посебен извештај за паричните текови

		Година што завршува на 31 декември	
		2022	2021
		000 МКД	000 МКД
Оперативни активности			
Приливи од купувачи		455,022	484,148
Исплати на добавувачи и вработени		(410,819)	(422,154)
		44,203	61,994
Платени камати		(2,265)	(2,622)
Платен данок од добивка		(4,887)	(6,657)
		37,051	52,715
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности и опрема и вложувања во недвижности за изнајмување	5,7	(27,320)	(26,302)
Продажба на недвижности и опрема	5,7	3,054	-
Продажба на нетековни средства чувани за продажба	13	600	-
Прилив од камати		62	212
		(23,604)	(26,090)
Финансиски активности			
Прилив по кредити		102,126	121,134
(Отплата) на кредити		(100,618)	(122,360)
Исплата на дивиденди и награди	14	(18,532)	(12,429)
Прилив од тргување со сопствени акции		-	1,398
(Одлив) од тргување со сопствени акции		-	-
		(17,024)	(12,257)
Нето промена на паричните средства		(3,577)	14,368
Парични средства и еквиваленти на почетокот		28,076	13,708
Парични средства и еквиваленти на крајот	12	24,499	28,076

Белешки кон посебните финансиски извештаи

1 Општи податоци

Адинг АД, Скопје (Друштвото) е акционерско друштво основано во Република Северна Македонија. Друштвото е регистрирано, согласно одредбите на Законот за Трговските Друштва, кај Основниот Суд Скопје, под срег.бр. 14605/95 од 14.03.1996 година. Седиштето на Друштвото е лоцирано на следната адреса: Скопје, Новоселски Пат бр. 11 (1409).

Дејноста на Друштвото опфаќа производство и пласман на различни видови на адитиви и други хемиски материјали, претежно за потребите на градежната индустрија.

Друштвото ги извршува своите деловни активности во земјата и странство и со состојба на 31 декември 2022 година вработува вкупно 88 лица (2021: 93 лица).

Акциите на Друштвото котираат на Македонската Берза на долгорочни хартии од вредност со шифра ADIN.

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие посебни финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие посебни финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва ("Службен весник на РСМ" бр. 28/2004 ... 99/2022) и Правилникот за водење сметководство ("Службен весник на РСМ" бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 2010 година и 107 од 2011 година). Според овој Правилник се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) вклучувајќи ги и Толкувањата на постојниот комитет за толкување (ПКТ) и Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (КТМФИ) издадени на 1 јануари 2009 година.

Посебните финансиски извештаи се подготвени според концептот на историска вредност освен за финансиските средства расположливи за продажба, и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност преку добивки или загуби. Основите за нивно мерење се детално опишани во продолжение.

Подготовката на овие посебни финансиски извештаи е во согласност со сметководствените стандарди прифатени и објавени во Република Северна Македонија која бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Друштвото да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и оценките се значајни за посебните финансиски извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Овие финансиски извештаи претставуваат посебни финансиски извештаи на Матичното друштво Адинг АД, Скопје, кои не ги вклучуваат финансиските извештаи на неговите подружници. Вложувањата на Матичното друштво во неговите подружници се презентирани во овие финансиски извештаи по нивната набавна вредност, намалена за обезвреднувањето, доколку постои.

Основа за подготовка (продолжува)

Матичното друштво подготви консолидирани финансиски извештаи со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2022 година кои ги вклучуваат финансиските извештаи на неговите подружници, објавени во Белешка 9.1 кон овие посебни финансиски извештаи.

Посебните финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2022 и 2021. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие посебни финансиски извештаи се изразени во илјади денари, која е презентациона и функционална валута, освен доколку поинаку не е наведено.

2.2 Трансакции во странски валути

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на официјалниот среден девизен курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари ("Денари") по официјалниот среден курс на Народна Банка на Република Северна Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во Извештајот за сеопфатната добивка како финансиски приходи или расходи за пресметковниот период. Средните девизни курсеви применети за прикажување на позициите во Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута се следните:

	31 декември 2022	31 декември 2021
1 УСД	57.6535 денари	54.3736 денари
1 ЕУР	61.4932 денари	61.6270 денари

2.3 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентирани по набавна вредност или по претпоставена набавна вредност намалена за соодветната исправка на вредноста и загуби поради обезвреднување, доколку постојат. Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки од недвижностите, постројките и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 2003 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Цената на чинење на недвижностите, постројките и опремата, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога трошокот на ставката може разумно да се измери.

Сите други трошоци за редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во Извештајот за сеопфатната добивка во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Депрецијацијата се пресметува пропорционално со цел алокација на набавната вредност на имотот, зградите и опремата до нивната резидуална вредност во текот на нивниот проценет век на употреба. Изградените средства се амортизираат од моментот на нивното ставање во употреба. Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек.

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Проценетиот век на употреба на ставките на недвижностите и опремата, е како што следи:

Згради	40 години
Погонска опрема	10 години
Останата опрема и моторни возила	4-5 години

Резидуалните вредности како и векот на употреба на средствата се проверуваат и доколку е потребно се коригираат, на секој датум на Извештајот за финансиска состојба. Евидентираната вредност на средствата се намалува веднаш до нивната надоместлива вредност во случај кога евидентираната вредност ја надминува надоместливата вредност.

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања или ставање вон употреба се одредуваат по пат на споредба на приливите од отуѓување со евидентираниот износ и се евидентираат како добивки / загуби во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот на настанување.

2.4 Вложувања во недвижности за изнајмување

Недвижностите, сопственост на Друштвото, кои се чуваат, пред се, со цел остварување приход од нивно изнајмување, наместо за употреба во редовниот тек на деловните активности, за административни потреби или за нивна продажба, се признаени како вложувања во недвижности за изнајмување.

Недвижностите за изнајмување, кои се состојат од деловен простор, се евидентирани според нивната набавна вредност, намалена за соодветната исправка на вредноста и евентуалното резервирање поради обезвреднување.

Депрецијацијата на ставките на овие недвижности се пресметува пропорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба ист како во Белешка 2.3

2.5 Нематеријални средства

Нематеријалните средства стекнати од страна на Друштвото, со ограничен век на употреба, се евидентирани според нивната набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од обезвреднување, доколку постојат.

Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите останати трошоци се признаваат во добивки или загуби во периодот кога настануваат.

Амортизацијата на нематеријалните средства се пресметува пропорционално во период од пет години. Резидуалните вредности на нематеријалните средства и проценетиот век на употреба се прегледуваат на секој датум на известување.

2.6 Обезвреднување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, нематеријалните средства и вложувањата во недвижности за изнајмување со дефиниран век на употреба, се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентираниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување во Извештајот за сеопфатна добивка. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни парични приливи кои се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за посебни средства или, доколку тоа не е можно, за целата група на средства која генерира готовина.

2.7 Вложувања во подружници и придружени друштва

Подружници

Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или превземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето. Вложувањата во подружниците се евидентирани според набавна вредност, намалена за евентуалното обезвреднување.

Придружени друштва

Придружени друштва се субјекти врз кои Матичното друштво има значително влијание, но не ги контролира истите. Постоенето на значително влијание се утврдува преку следното: застапеност во Одборот на директори, учество во процесот на креирање политики и донесување на одлуки, материјални трансакции, меѓусебна размена на раководен персонал и обезбедување на суштински технички информации, и каде учеството во капиталот се движи помеѓу 20 и 50% од гласачките права. Вложувањата во придружените друштва се евидентирани според набавна вредност, намалена за евентуалното обезвреднување.

2.8 Нетековни средства наменети за продажба

Нетековните средства се класифицирани како средства кои се чуваат за продажба кога нивниот евидентиран износ треба да се надомести првенствено преку продажна трансакција, а се смета дека постои голема веројатност за продажбата да се оствари. Тие се евидентирани по понискиот од евидентираниот износ и објективната вредност, намалена за трошоците за продажба. Промените во вредноста се признаваат во тековните добивки и загуби.

2.9 Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства кои се чуваат до доспевање, кредити и побарувања и финансиски средства расположиви за продажба. Класификацијата зависи од целите за набавка на финансиските средства. Раководството ги класифицира финансиските средства во моментот на нивното првично признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства наменети за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел да се продаде во краток рок.

Финансиски средства (продолжува)

Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства. Друштвото нема средства класифицирани во оваа категорија на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Вложувања чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на Извештајот за финансиската состојба. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба се состојат од побарувања од купувачи и останати побарувања, финансиски побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се било креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во не-тековните средства освен доколку Раководството има намера да го отуѓи вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на издавање на Извештајот за финансиска состојба. Финансиските средства на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба се состојат од вложувања во акции во домашни финансиски институции.

Признавање и мерење на финансиски средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата – датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде средството. Финансиските средства кои се признаваат според објективна вредност преку добивки или загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста. Финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се последователно евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

Сите финансиски средства кои не се признаваат според објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Добивките или загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во Извештајот за сеопфатната добивка како останати нето добивки / загуби во периодот кога настануваат. Приходите од дивиденди од финансиските средства преку добивки и загуби се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени во останатата сеопфатна добивка како резерви.

Финансиски средства (продолжува)

Кога хартиите од вредност класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во Извештајот за сеопфатната добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност. Каматите од средствата расположливи за продажба, пресметани врз основа на ефективната каматна стапка се признаваат во Извештајот на сеопфатна добивка како финансиски приходи. Приходи од дивиденди од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Обезвреднување на финансиски средства

А. Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства, се оштетени, и загуба поради обезвреднување се евидентира само ако постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата и дека настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за обезвреднување може да се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплата на главница и камата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација, и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промените во економските услови кои кореспондираат со загубата.

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради обезвреднување претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентирираниот износ на средството се намалува и износот на загубата истовремено се признава во Извештајот на сеопфатна добивка. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од обезвреднување.

На пример, Друштвото може да го измери обезвреднувањето на средството врз основа на објективната вредност на инструментот, користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на обезвреднувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на обезвреднувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција во Извештајот на сеопфатна добивка.

Б. Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должнички хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во потточка (а). Кај сопственички хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено.

Финансиски средства (продолжува)

Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба – измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради обезвреднување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од капиталот и се признава во Извештајот за сеопфатната добивка. Загубите поради обезвреднување признаени во Извештајот за сеопфатната добивка за вложувањата во инструменти на капиталот не се коригираат преку Извештајот за сеопфатната добивка.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирањето на обезвреднувањето во добивките или загубите, претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција во Извештајот на сеопфатна добивка.

2.10 Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

2.11 Залихи

Залихите се евидентирани по пониската помеѓу набавната вредност односно цената на чинење и нето продажната вредност. Нето продажната вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за комплетирање, маркетинг и дистрибуција.

Цената на чинење на залихите ги вклучува трошоците на директните материјали, директната работна сила, останатите директни трошоци и поврзани на нив општи производни трошоци.

2.12 Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени стоки во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Побарувањата од купувачи иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради обезвреднување.

Резервирање поради обезвреднување се признава кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања постари од една година.

Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање во рокот од една година претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за обезвреднување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството со признавање на поврзаните загуби преку сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековниот Извештај за сеопфатната добивка. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во Извештајот за сеопфатната добивка.

2.13 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци.

2.14 Капитал, резерви и нераспределена добивка

Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани како намалување на приливите од емисијата.

Сопствени акции

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надоместоци, вклучувајќи ги надворешните трошоци кои се директно поврзани, се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надоместоци се евидентирани во акционерскиот капитал.

Резерви

Законски и резервите за реинвестирана добивка се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законска регулатива и одлуките на Раководството и акционерите на Друштвото.

Ревалоризационите резерви се состојат од промените на објективната вредност на финансиските средства класифицирани како расположливи за продажба.

Согласно со законската регулатива резервите може да се користат за покривање на загубите, за купување на сопствени акции и исплата на дивиденди.

Нераспределена добивка

Нераспределената добивка ги вклучува задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

2.15 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорниот аранжман. Сите финансиски обврски на Друштвото на датумот на известување се класифицираат во категоријата финансиски обврски по амортизациона набавна вредност и се состојат од позајмици и обврски кон добавувачи и останати обврски.

Финансиски обврски (продолжува)
Обврски спрема добавувачи

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок од една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност; разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.16 Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмување директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во добивките или загубите во периодот во кој настанале.

2.17 Наем

Друштвото признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Наем (продолжува)

Друштвото како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Друштвото суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Наем плаќањата се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот. Друштвото нема класифицирани средства во оваа категорија.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на пропорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во Извештајот за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кој се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

2.18 Тековен и одложен данок

Данокот на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, коригирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Даночните обврзници кои ќе вршат исплати на нераспределени добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката имаат обврска да пресметаат и платат данок на добивка.

Одложен данок на добивка

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки.

Тековен и одложен данок (продолжува)

Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, Друштвото нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

2.19 Надомести за користи на вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Долгорочни користи на вработените

Друштвото врши исплата на јубилејни награди за секои десет години непрекинат стаж во претпријатието во износ од една просечна републичка нето плата. Понатаму, Друштвото, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето (отпремнина) во износ еднаков на двомесечна просечна плата. Друштвото нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените на датумот на Извештајот за финансиската состојба, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

2.20 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

-Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и

-Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

2.21 Резервирања

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на Извештајот за финансиската состојба и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.22 Признавање на приходите и расходите

Приходите се состојат од приходи од продадени производи и трговски стоки и извршени услуги. Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и трговски стоки и обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти.

Приходите се признаваат кога износот на приходот може веродостојно да се измери, постои веројатност за прилив на идни економски користи поврзани со трансакцијата, настанатите трошоци или трошоците кои ќе настанат можат веродостојно да се измерат и кога критериумите за признавање на секоја поделна категорија на приходи се задоволени. Приходите се признаени како што следи:

Приходи од продажба на производи и стоки – градежни материјали

Приходот од продажба на производи и стоки се признава во моментот на испорака до корисникот, кога корисникот ги прифаќа стоките, а наплатливоста на поврзаните побарувања е разумно обезбедена.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на правопрпорционална основа во текот на наем периодот. Непредвидените наемнини, доколку ги има, се признаваат како интегрален дел од вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

Донации

Приходите од донации почетно се признаваат како одложени приходи кога постои разумна сигурност дека тие ќе бидат примени и дека Друштвото ќе ги исполни условите поврзани со давањето на донацијата. Донациите кои претставуваат надомест на трошоци кои ги направило Друштвото се признаваат во добивките или загубите на систематска основа во периодот во кој трошоците се признаени. Донациите кои претставуваат надомест за набавна вредност на средства на Друштвото се признаваат во добивките или загубите на систематска основа пропорционално распоредени низ животниот век на средството.

Признавање на приходите и расходите (продолжува)

Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата. Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задоцнети плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Друштвото учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Друштвото ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

2.23 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Друштвото е евидентирана како обврска во посебните финансиски извештаи во периодот кога тие се одобрени од акционерите на Друштвото.

2.24 Грешки

Грешките може да произлезат во однос на признавањето, мерењето, презентацијата и обелоденувањето на елементите од финансиските извештаи. Друштвото ги коригира материјалните грешки од претходниот период ретроактивно, во првиот сет на посебните финансиски извештаи кои се одобрени за издавање откако тие ќе бидат откриени со повторно прикажување на споредбените износи за претходниот презентирани период во кој настанала грешката.

2.25 Превземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во посебните финансиски извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, не се евидентирани неизвесни средства во посебните финансиски извештаи, туку тие се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на датумот на Извештајот за финансиската состојба и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.26 Известување по сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај други деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамки на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти. Во однос на своите производи Друштвото има еден деловен сегмент односно производство и пласман на адитиви и материјали за градежна индустрија.

2.27 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект.

2.28 Настаните по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на Друштвото на денот на Извештајот за финансиска состојба (настани за кои може да се врши коригирање) се рефлектирани во посебните финансиски извештаи. Настаните по датумот на известување за кои не може да се врши коригирање се прикажуваат во белешките во случај кога се материјално значајни.

3 Управување со финансиски ризици

3.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризици поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитен ризик, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

3.2 Пазарни ризици

Ризик од курсни разлики

Друштвото има деловни активности на меѓународните пазари, и е изложено на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути, додека работењето на Друштвото се следи еднаш неделно страна на Раководството на Друштвото.

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Друштвото деноминирани во странски валути е како што следи:

		2022 000 МКД	2021 000 МКД
Средства			
Парични средства и еквиваленти	ЕУР	3,164	24,226
Финансиски побарувања	ЕУР	-	-
Побарувања од странски купувачи и поврзани субјекти во странство	ЕУР	85,820	81,991
Побарувања од странски купувачи и поврзани субјекти во странство	УСД	1,232	1,115
		90,216	107,332
Обврски			
Странски добавувачи и поврзани субјекти во странство	ЕУР	13,648	31,123
Странски добавувачи и поврзани субјекти во странство	УСД	2,349	-
		13,648	31,123
Нето изложеност		74,219	76,209

Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот за 1% во однос на ЕУР и 5% во однос на другите валути. Негативен износ погоре означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај ако Денарот ја зголеми својата вредност во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР и 5% во однос на другите валути. При намалување на вредноста на Денарот во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР и 5% во однос на другите валути, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак, како што е прикажано во табелата подолу (во илјади денари).

Пазарни ризици (продолжува)
Ризик од курсни разлики (продолжува)

Анализа на сензитивноста на странски валути

			2022	
Добивка или загуба	Нето износ	% промени	Позитивни промени	Негативни промени
ЕУР	75,336	1%	753	(753)
УСД	(1,117)	5%	(56)	56
Добивка или загуба	74,219		698	(698)

			2021	
Добивка или загуба	Нето износ	% промени	Позитивни промени	Негативни промени
ЕУР	75,094	1%	751	(751)
УСД	1,115	5%	56	(56)
Добивка или загуба	76,209		807	(807)

Ризик од каматни стапки врз готовинските текови и објективната вредност

Ризик од каматни стапки претставува ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти ќе имаат промени поради промени во вредноста на пазарните каматни стапки. Друштвото е изложено на ризици поради промени на пазарните каматни стапки најмногу поради долгорочните обврски на Друштвото по основ на долг со варијабилни каматни стапки. Раководството на Друштвото е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Следната табела ја прикажува изложеноста на Друштвото на ризици од каматни стапки:

	2022 000 МКД	2021 000 МКД
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	956	986
Финансиски побарувања		-
Побарувања од купувачи	134,041	136,214
Побарувања од вработени	527	8,275
Парични средства и еквиваленти	21	33
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Парични средства и еквиваленти	24,478	28,043
Вкупно	160,023	173,551

	2022 000 МКД	2021 000 МКД
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
Обврски кон добавувачи	46,822	58,831
Останати обврски	14,165	17,344
<i>Каматносни (со променлива каматна стапка):</i>		
Позајмици	94,841	93,333
Вкупно	155,828	169,508

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

	Нето износ	2%	2022 -2%
Со променлива каматна стапка	(94,841)	(1,897)	1,897
			2021 -2%
Со променлива каматна стапка	(93,333)	(1,867)	1,867

Пазарни ризици (продолжува)

Ризик од каматни стапки врз готовинските текови и објективната вредност (продолжува)

Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%.

3.3 Кредитен ризик

Друштвото нема значителна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустрии и географски региони. Понатаму, Друштвото има политики со цел да обезбеди дека продажбата на производи и услуги се врши на клиенти со соодветна кредитна историја. Друштвото има политики кои го ограничуваат износот на кредитната изложеност на неговите клиенти. Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е претставена со евидентираниот износ на секое финансиско средство во Извештајот за финансиска состојба, како што следи:

	2022	2021
<i>Класи на финансиски средства – евидентирана вредност</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	956	986
Финансиски побарувања	-	-
Побарувања од купувачи	134,041	136,214
Побарувања од вработени	527	8,275
Парични средства и еквиваленти	24,499	28,076
	160,023	173,551

Кредитниот ризик за паричните средства и еквиваленти е материјално незначаен затоа што средствата се депонирани во реномирани банки со висок кредитен рејтинг.

Анализата на кредитниот квалитет на портфолиото на побарувањата од купувачи е обелоденета во Белешка 11.

3.4 Ликвидносен ризик

Претпазливо управување со ликвидносниот ризик имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Друштвото, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Друштвото. Табелите се подготвени врз основа на недисконтираните готовински текови на финансиските обврски.

	Тековни до 12 месеци	1 до 5 години	Нетековни Над 5 години	Вкупно
Со состојба на 31 декември 2022	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 МКД
Позајмици	31,696	63,145	-	94,841
Обврски кон добавувачи	46,822	-	-	46,822
Останати обврски	14,165	-	-	14,165
	92,683	63,145	-	155,828

Ликвидносен ризик (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2021	Тековни	Нетековни		Вкупно
	до 12 месеци 000 МКД	1 до 5 години 000 МКД	Над 5 години 000 МКД	
Позајмици	66,277	27,056	-	93,333
Обврски кон добавувачи	58,831	-	-	58,831
Останати обврски	17,344	-	-	17,344
	142,452	27,056	-	169,508

Наведените суми го означуваат договорниот ненамален паричен тек кој може да се разликува по евидентираната вредност на расходите на датумот на Извештајот за финансиска состојба.

3.5 Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со понатамошна континуирана работа со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да ја одржи или прилагоди структурата на својот капитал, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Друштвото се состои од обврски, кои ги вклучуваат позајмиците со камата, пари и парични еквиваленти и главнина, која се состои од уплатен капитал, резерви и нераспределена добивка.

Раководството ја анализира структурата на изворите на финансирање на годишна основа како однос на нето обврските по позајмици во однос со вкупниот капитал. Нето обврските по позајмици се пресметани како вкупни обврски по позајмици намалени за износот на паричните средства и паричните еквиваленти.

Показателот на задолженоста е прикажан како што следи:

	2022	2021
Позајмици	94,841	93,333
Парични средства и еквиваленти	(24,499)	(28,076)
Нето обврски	70,342	65,257
Капитал	379,082	368,085
	19%	18%

3.6 Усогласеност со законската регулатива

Во текот на 2022 и 2021 година, Друштвото е усогласено со законската регулатива применлива за Друштвото, освен за неорганизирање на Служба за внатрешна ревизија согласно Законот за трговски друштва ("Службен весник на РМ" бр. 28/2004 ... 99/2022) и неорганизирање на Одбор за ревизија согласно Законот за ревизија („Службен весник на РСМ“ бр. 83/18).

3.7 Утврдување на објективна вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на Раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.7.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Финансиските средства измерени според објективната вредност во Извештајот за финансиска состојба се прикажуваат во согласност со хиерархијата на објективната вредност која ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства.

Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиска состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади денари):

2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	956	-	-	956

2021	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	986	-	-	986

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од учество во капиталот на домашна финансиска институција. Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена на датумот на извештајот.

3.7.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Објективните вредности на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2022	2021	2022	2021
Средства				
Побарувања од купувачи	134,041	136,214	134,041	136,214
Побарувања од вработени	527	8,275	527	8,275
Парични средства и еквиваленти	24,499	28,076	24,499	28,076
Вкупни средства	159,067	172,565	159,067	172,565
Обврски				
Позајмици	94,841	93,333	94,841	93,333
Обврски кон добавувачи	46,822	58,831	46,822	58,831
Останати обврски	14,165	17,344	14,165	17,344
Вкупни обврски	155,828	169,508	155,828	169,508

Утврдување на објективна вредност (продолжува)

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност поради нивното краткорочно доспевање.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски спрема доверителите и обврски по позајмици

Сметководствената вредност на обврските спрема доверителите соодветствува на нивната објективна вредност. Сметководствената вредност на обврските по позајмици соодветствува на нивната објективна вредност поради прилагодувањата на каматните стапки кон пазарните стапки за слични инструменти.

4 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Друштвото, опишани во Белешка 2 кон овие посебни финансиски извештаи, од Раководството на Друштвото се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираниите износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засноваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Обезвреднување кај нефинансиски средства

Загуби од обезвреднување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Обезвреднување кај финансиски средства

Обезвреднување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Друштвото пресметува обезвреднување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради обезвреднување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради обезвреднувања кои се досега признати.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2022 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираните вредности на овие средства се анализирани во Белешка 5, 6 и 7. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При процената на нето реализационата вредност, клучни претпоставки кои ги користи Друштвото се проценетите трошоци за продажба и очекуваната продажна цена. Овие претпоставки, Друштвото ги проверува на годишно ниво. Друштвото ги зема предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

Значајни сметководствени проценки (продолжува)

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструменти не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за процена. Во примената на техниките за процена, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоци не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Влијанието на COVID-19 пандемијата и глобалната политичка-економска и енергетска криза

Како резултат на COVID-19 пандемијата, како и глобалната политичка-економска и енергетска криза, Раководството на Друштвото изврши дополнителна проценка на соодветноста на сметководствените политики, оценките и претпоставките кои беа користени во текот на 2022 година и нивното влијание врз можното обезвреднување на средствата и финансиската позиција, понатаму паричните текови и резултатот од работењето на Друштвото. Извршените проценки не укажуваат на постоење материјално значајно влијание врз соодветноста на сметководствените политики, оценките и претпоставките, ниту пак на постоење на индикации за обезвреднување на средствата на Друштвото.

5 Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Вкупно
На 01 јануари 2021 година				
Набавна вредност	9,394	255,448	144,552	409,394
Исправка на вредност	-	(118,599)	(116,580)	(235,179)
Нето евидентирана вредност	9,394	136,849	27,972	174,215
Промени во текот на 2021 година				
Почетна нето евидентирана вредност	9,394	136,849	27,972	174,215
Набавки	-	3,855	22,447	26,302
(Депрецијација) за годината	-	(6,070)	(7,909)	(13,979)
Крајна нето евидентирана вредност	9,394	134,634	42,510	186,538
На 31 декември 2021 година / На 01 јануари 2022 година				
Набавна вредност	9,394	259,301	166,999	435,694
Исправка на вредност	-	(124,667)	(124,489)	(249,156)
Нето евидентирана вредност	9,394	134,634	42,510	186,538
Промени во текот на 2022 година				
Почетна нето евидентирана вредност	9,394	134,634	42,510	186,538
Набавки	-	8,927	18,393	27,322
Продажба – набавна вредност	-	-	(5,743)	(5,743)
Продажба – акумулирана вредност	-	-	3,780	3,780
Трансфер од вложување во недвижности, нето	-	(676)	-	(678)
(Депрецијација) за годината	-	(9,578)	(6,693)	(16,271)
Крајна нето евидентирана вредност	9,394	133,307	52,247	194,948
На 31 декември 2022 година				
Набавна вредност	9,394	267,554	179,649	456,597
Исправка на вредност	-	(134,247)	(127,402)	(261,649)
Нето евидентирана вредност	9,394	133,307	52,247	194,948

Продажби

Во текот на 2022 година, Друштвото има продажби на опрема чија нето евидентирана вредност изнесува 1,963 илјади денари (Белешка 22) и реализираше приходи во износ од 3,054 илјади денари (Белешка 18) (2021: нема).

Залог врз недвижностите, постројките и опремата

Со состојба на ден 31 декември 2022 година, Друштвото има дадено заложни права - хипотеки врз дел од своите недвижности (деловни објекти и земјиште), како гаранција за исполнување на обврските по кредити (Белешка 15). Проценетата вредност на овие недвижности, со состојба на датумот на Извештајот за финансиска состојба, изнесува 3,401,750 Евра (2021: 3,401,750 Евра) (Белешка 26) додека нето евидентираната вредност изнесува 146,487 илјади денари (2021: 144,461 илјади денари).

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Државни поддршки

Во текот на 2018 година, Друштвото склучи Договор за доделување на финансиска поддршка од 31 август 2018 со Влада на Република Северна Македонија. Финансиската поддршка се однесува за инвестициски проект – изградба на нови односно адаптација, реконструкција или доградба на веќе постоечки објекти, набавка на опрема, машини и постројки и отварање на нови работни места. Согласно Договорот, Друштвото се обврзува да инвестира износ не помал од 29,545 илјади денари како оправдани инвестициски трошоци во период од 01 јануари 2017 до 31 декември 2021 година. Понатаму, Владата на Република Северна Македонија се обврзува дека ќе му додели на Друштвото државна помош односно исплата на парични средства со максимален годишен износ најмногу 10% од износот на оправдани инвестициски трошоци реализирани од страна на Друштвото, но не повеќе од 1,000,000 Евра (еден милион евра) во денарска противвредност. Финансиската поддршка се исплаќа на годишно ниво за временски период од пет години. Во текот на 2022 година, Друштвото прими државни поддршки во износ од 1,873 илјади денари и го намали износот на трошокот за амортизација за износ од 1,361 илјади денари (2018: нема).

6 Нематеријални средства

	Набавна вредност	Исправка на вредноста	Нето вредност
Капитализирани трошоци за стекнување на софтвер			
На 01 јануари 2021 година	3,567	(3,567)	-
На 31 декември 2021 година / 01 јануари 2022	3,567	(3,567)	-
На 31 декември 2022 година	3,567	(3,567)	-

7 Вложувања во недвижности за изнајмување

Овие вложувања се состојат од вложувања во деловен простор наменет за издавање под услови на оперативен наем. Усогласувањето на салдото на вложувањата помеѓу двата датуми на известување е дадено во табелата во продолжение.

	Набавна вредност	Исправка на вредноста	Нето вредност
На 01 јануари 2021 година	29,291	(13,043)	16,248
(Депрецијација) за годината	-	(731)	(731)
На 31 декември 2021 година / 01 јануари 2022	29,291	(13,774)	15,517
Пренос од НПО	676	-	676
(Депрецијација) за годината	-	(748)	(748)
На 31 декември 2022 година	29,967	(14,522)	15,445

Во текот на 2022 година Друштвото оствари приход од издавање на деловниот простор под оперативен наем во износ од 2,750 илјади денари (2021: 1,643 илјади денари) (Белешка 18).

Со состојба на 31 декември 2022 година, објективната вредност на вложувањата во недвижности, утврдена од страна на стручни лица вработени во Друштвото со примена на споредливи пазарни цени на тој датум изнесува 37,505 илјади денари (2021: 38,429 илјади денари).

8 Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на Извештајот за финансиска состојба за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	2022	2021
Средства		
Фин. средства расположливи за продажба		
Вложувања во акции (Бел. 9.2)	956	986
Кредити и побарувања		
Побарувања од купувачи, нето (Бел. 11)	134,041	136,214
Побарувања од вработени (Бел. 11)	527	8,275
Парични средства и еквиваленти (Бел. 12)	24,499	28,076
	159,067	172,565
	160,022	173,551
Обврски		
Останати фин. Обврски по ам. Наб. Вред.		
Позајмици (Бел. 15)	94,841	93,333
Обврски кон добавувачи (Бел. 16)	46,822	58,831
Останати обврски (Бел. 16)	14,165	17,344
	155,828	169,508

9 Вложувања

9.1 Вложувања во подружници и придружени друштва

	%	Дејност	2022	2021
Подружници				
Адинг Бугарија, ЕООД, Р. Бугарија	100.00	Трговија	18,423	18,423
БЦА дооел, Скопје, РМ	100.00	П/во, инженеринг и тргов.	9,345	9,345
Адинг доо, Белград, Р. Србија	100.00	Трговија	614	614
Инвест А дооел, Скопје, РМ	100.00	Проектирање и инжен.	192	192
Биро Проект дооел, Скопје, РМ	100.00	Проектирање	15,724	15,724
			44,298	44,298
Придружени друштва				
Л.А. Хемија доо, Скопје, РМ	40.36	Трговија	1,391	1,391
Адинг Хелас АБЕЕ			1,478	
Тесалоники	40.00	П/во и трг. со град.мат.		1,478
Адинг Схими Парс, Иран	40.00	Трговија	10,716	18,440
			13,585	21,309
			57,883	65,607

Вложувањата во подружниците и придружените друштва се состојат од удели во капиталот на домашни и странски правни субјекти кои не котираат на официјалните берзи. Овие вложувања се евидентирани по нивната набавна вредност на датумот на стекнување.

Во текот на 2022 година, поради усогласување на средствата вложени во Адинг Сими Парс, Иран согласно Договор за продажба на удел за вкупниот удел од 09 март 2015 година, Друштвото отпиша дел од своето вложување во Адинг Сими Парс, Иран во износ од 7,724 илјади денари, признати во остнати деловни расходи (Белешка 21).

9.2 Финансиски средства расположливи за продажба

Со состојба на 31 декември 2022 финансиските средства расположливи за продажба се состојат од вложувања во хартии од вредност - акции кај домашни финансиски институции кои котираат на Македонската Берза за хартии од вредност во износ од 956 илјади денари (2021: 986 илјади денари).

Движењето на сметката на вложувањата е како што следи:

	2022	2021
На 01 јануари	986	812
Ефект од вреднување (Белешка 14)	(30)	174
На 31 декември	956	986

10 Залихи

	2022	2021
Суровини и други материјали	66,310	61,044
Готови производи	32,330	19,059
Трговски стоки	1,940	2,582
	100,580	82,685

11 Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2022	2021
Купувачи		
Во земјата	46,989	53,108
Во странство	87,052	83,106
	134,041	136,214
Намалено за: резервирање поради обезвреднување	-	-
	134,041	136,214
Останати побарувања		
Побарувања од вработените	527	8,275
Побарување за ДДВ	6,427	12,775
	6,954	21,050
	140,995	157,264

Салдото на побарувањата од купувачите на 31 декември 2022 година може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Недоспеани неоштетени	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
31 декември 2022				
Набавна вредност	38,358	95,683	-	134,041
Исправка на вредност	-	-	-	-
Нето евидентирана вредност	38,358	95,683	-	134,041

Анализата на старосната структура на доспеаните неоштетени побарувања од купувачите со состојба на 31 декември 2022 година е како што следи:

	Домашни	Странски	Поврз.субј.	Вкупно
Од 1 - 3 месеци	17,565	6,164	22,661	46,390
Од 3 - 6 месеци	-	4,923	2,449	6,984
Од 6 - 12 месеци	-	1,252	4,011	5,055
Над 1 година	4,079	2,519	30,060	36,658
	21,644	14,858	59,181	95,683

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

Салдото на побарувањата од купувачите на 31 декември 2021 година може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

31 декември 2021	Недоспеани неоштетени	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	32,036	104,178	-	136,214
Исправка на вредност	-	-	-	-
Нето евидентирана вредност	32,036	104,178	-	136,214

Анализата на старосната структура на доспеаните неоштетени побарувања од купувачите со состојба на 31 декември 2021 година е како што следи:

	Домашни	Странски	Поврз.субј.	Вкупно
Од 1 - 3 месеци	12,693	10,555	1,986	25,234
Од 3 - 6 месеци	3,227	8,652	1,844	13,723
Од 6 - 12 месеци	1,150	14,870	4,481	20,501
Над 1 година	11,463	33,257	-	44,720
	28,533	67,334	8,311	104,178

Во текот на 2022 година, Друштвото изврши директен отпис на целосно ненаплатливи побарувања, на товар на тековните расходи, во износ од 24,798 илјади денари (2021: 23,308 илјади денари) (Белешка 21).

12 Парични средства и еквиваленти

	2022	2021
Денарски сметки кај домашни банки	21,314	24,225
Девизни сметки кај домашни банки	3,164	3,818
Готовина во благајна – денарска	21	32
Готовина во благајна – девизна	-	1
	24,499	28,076

13 Нетековни средства наменети за продажба

Средствата наменети за продажба, кои на 31 декември 2022 година изнесуваат 644 илјади денари (2021: 1,763 илјади денари), се состојат од станбен и деловен простор стекнат по пат на компензација (размена) на побарувањата кои произлегуваат од редовните деловни активности на Друштвото со своите деловни комитенти. Во текот на 2022 година, Друштвото продаде дел од своите нетековни средства наменети за продажба со нето сметководствена вредност од 1,118 илјади денари и призна приходи во износ од 600 илјади денари (Белешка 18).

14 Капитал

Акционерски капитал

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, регистрираниот акционерски капитал на Друштвото изнесува 3,857,636 Евра, чија денарска противвредност, на датумот на основање изнесува 212,898 илјади денари. Истата е поделена на 386,400 обични и во целост платени акции со номинална вредност по акција од 9.983 Евра. Имателите на обичните акции имаат право на глас во Собранието на Друштвото, право на исплата на дел од добивката и право на исплата на дел од остатокот од ликвидационата односно стечајната маса на Друштвото.

Согласно акционерската книга на Друштвото, на 31 декември 2022 и 2021 нема ограничувања на правата засновани на закон и/или Одлука на надлежен орган во однос на тргување со истите.

Адинг АД, Скопје
Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2022
(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Капитал (продолжува)

Структурата на акционерскиот капитал на датумот на известување е како што следи:

	31 декември 2022	31 декември 2021
Зоран Петровски	8.45%	8.45%
Љупчо Атанасовски	5.03%	5.03%
Вања Дончева Рајатовска	5.46%	1.54%
Сандра Дончева Теохарова	5.20%	1.46%
Благој Дончев	0.00%	7.34%
Биро Проект дооел, Скопје, РСМ	2.51%	5.45%
Останати	73.35%	72.19%
	100%	100%

Прегледот на движењето на акционерскиот капитал во текот на 2022 и 2021 година е како што следи:

	<u>Број на акции</u>			<u>Износ (000 МКД)</u>		
	Во оптек	Сопствени	Вкупно регистрирани	Во оптек	Сопствени	Вкупно регистрирани
01 јануари 2021	345,760	40,640	386,400	190,507	22,391	212,898
Продажба на сопствени акции	2,000	(2,000)	-	1,102	(1,102)	-
31 декември 2021	347,760	38,640	386,400	191,609	21,289	212,898
31 декември 2022	347,760	38,640	386,400	191,609	21,289	212,898

Резерви

	Задолжителни резерви	Ревалор.	Инвестициони резерви	Вкупно
01 јануари 2021	43,030	598	7,408	51,036
Распоред во резерви за инвестиции	-	-	7,213	7,213
Поврат во акумулирани добивки од резерви за инвестиции	-	-	(4,067)	(4,067)
Вреднување по објективна вредност (Бел.9.2)	-	174	-	174
31 декември 2021	43,030	772	10,554	54,356
01 јануари 2022	43,030	772	10,554	54,356
Распоред во резерви за инвестиции	-	-	8,563	8,563
Вреднување по објективна вредност (Бел.9.2)	-	30	-	30
31 декември 2022	43,030	742	19,117	62,889

Распределба на нераспределени добивки

Во текот на 2022 година согласно Одлука на Собранието на Акционерите од 26 јуни 2022 година, Друштвото распредели дел од својата нераспределена добивка за дивиденди, награди и стимули на членовите на Управен одбор во вкупен износ од 13,481 илјади денари (2021: 12,407 илјади денари).

15 Позајмици

	2022	2021
<i>Долгорочни позајмици од правни лица</i>	8,500	-
<i>Долгорочни кредити со камата од домашни банки:</i>		
Обезбедени со хипотека врз дел од недвижниот имот на Друштвото; променлива каматна стапка од 1.6 – 5.5% годишно	86,030	60,829
	94,530	60,829
Намалено за тековна доспеаност	(31,385)	(33,773)
Долгорочен дел на долгорочните позајмици	63,145	27,056
<i>Краткорочни кредити со камата од домашни банки</i>	311	32,504
Тековна доспеаност на долгорочни позајмици	31,385	33,773
Тековна доспеаност на долгорочни позајмици и краткорочни позајмици	31,696	66,277
Вкупно позајмици	94,841	93,333

Планот за отплата на долгорочните позајмици е обелоденет во Белешката 3.4. Прегледот на хипотеците е обелоденет во Белешката 26.

16 Обврски спрема добавувачи и останати обврски

	2022	2021
Добавувачи		
Во земјата	30,825	27,708
Во странство	15,997	31,123
	46,822	58,831
Останати обврски		
Обврски за неисплатени плати	5,206	4,487
Обврски по дивиденди и награди	4,241	4,079
Обврски за надоместоци на членови на УО и НО	3,220	8,432
Обврски кон вработени	835	-
Одложено плаќање	607	274
Обврски за членарини	56	72
	14,165	17,344
	60,987	76,175

17 Приходи од продажба

	2022	2021
Готови производи	388,642	417,172
Трговски стоки	38,887	31,963
Услуги и останати приходи од продажба	5,538	4,463
	433,067	453,598
Од кои:		
Продажба на домашен пазар	269,463	220,181
Продажба на странски пазари	75,404	164,836
Продажба на поврзани субјекти на странски пазари (Бел.25)	76,957	64,878
Продажба на поврз.субјекти на домаш.пазар (Бел.25)	11,243	8,289
	433,067	453,598

18 Останати деловни приходи

	2022	2021
Приходи од наемнини	2,750	1,643
Приходи од наплатени штети	405	515
Приходи од продажба на опрема (Белешка 5)	3,054	-
Приходи од продажба на нетековни средства чувани за продажба (Бел 13)	600	-
Отпис на обврски и вишоци на попис	749	88
Останати приходи	1,625	1,326
	9,183	3,572

19 Материјали, услуги и набавна вредност на продадени стоки

	2022	2021
Материјали	236,151	242,919
Набавна вредност на продадени стоки	30,217	32,029
Услуги од надворешни субјекти	22,136	20,672
	288,504	295,620

20 Трошоци за користи на вработените

	2022	2021
Нето плати и надоместоци на плати	37,513	33,888
Персонален данок и придонеси од плати	18,916	16,967
Други примања на вработените одобрени со закон	5,869	6,274
	62,298	57,129

21 Останати деловни трошоци

	2022	2021
Отпис на ненаплатливи побарувања (Бел.11)	19,604	22,308
Отпис на вложување во придружени друштва (бел. 9.1)	7,724	-
Промоција, пропаганда и реклама	6,617	7,094
Правни, консултантски и други интелектуални услуги	4,940	6,494
Попусти за авансно плаќање	4,568	20,995
Награди на членовите на УО и НО	3,896	3,821
Надоместоци за службени патувања	2,289	1,490
Неотпишана вредност на продадена опрема (Бел. 5)	1,963	-
Премии за осигурување	1,755	1,814
Банкарски услуги	1,367	1,316
Пенали и прекршочни парични казни	47	304
Даноци и придонеси независни од резултатот	892	241
Кусок	43	125
Останати трошоци	1,394	2,421
	57,099	68,423

22 Финансиски приходи и расходи

	2022	2021
Приходи		
Камати	62	212
Курсни разлики	158	36
	220	248
Расходи		
Камати	(2,265)	(2,622)
Негативни курсни разлики	(325)	-
	(2,590)	(2,622)
Нето финансиски (расходи)	(2,370)	(2,374)

23 Данок на добивка

Усогласувањето на вкупниот данок на добивка според Извештајот за сеопфатната добивка за 2022 и 2021 е како што следи:

	2022	2021
Добивка пред оданочување	29,592	26,437
Непризнаени расходи за даночни цели од тековната година	29,814	28,725
Даночна основа	59,406	55,162
Намалување на даночна основа	(8,563)	(11,224)
Даночна основа по намалување	50,843	43,938
Даночна стапка	10%	10%
Данок на добивка за годината	5,084	4,394
Намалување на данок на добивка	-	-
Данок на добивка по намалување	5,084	4,394
Ефективна даночна стапка	17%	17%

24 Заработувачка по акција

Заработувачката по акција – основна и разводната е пресметана по пат на делење на добивката која припаѓа на имателите на обични акции, со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	2022	2021
Добивка која припаѓа на имателите на обични акции	24,508	22,043
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	347,866	363,161
Основна заработувачка по акција (денари по акција)	70	61

25 Трансакции со поврзани субјекти

Како поврзани страни на Друштвото се сметаат подружниците, придружените друштва и клучниот раководен кадар.

2022	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи/Н абавки
Подружници				
Во странство				
Адинг Бугарија, ЕООД, Р. Бугарија	37,831	561	10,997	1,137
Адинг доо, Белград, Р. Србија	28,707	1,183	65,960	1,283
Домашни				
Инвест А дооел, Скопје, РСМ	12,363	1,969	7,854	7,104
БЦА дооел, Скопје, РСМ	-	8,406	1,364	24,681
Биро Проект дооел, Скопје, РСМ	-	2,753	445	3,849
Придружени друштва				
Во странство				
Адинг Хелас АБЕЕ Тесалоники	-	-	-	-
Адинг Схими Парс, Иран	-	-	-	-
Домашни				
Л.А. Хемија доо, Скопје, РСМ	379	5,996	1,580	13,236
Клучен раководен кадар				
Краткорочни надомести	1,785	1,857	310	4,213
2021	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
Подружници				
Во странство				
Адинг Бугарија, ЕООД, Р. Бугарија	43,230	250	13,619	1,414
Адинг доо, Белград, Р. Србија	15,559	170	46,673	804
Домашни				
Инвест А дооел, Скопје, РСМ	10,838	-	5,526	3,094
БЦА дооел, Скопје, РСМ	-	5,460	1,019	28,788
Биро Проект дооел, Скопје, РСМ	-	3,111	248	4,607
Придружени друштва				
Во странство				
Адинг Хелас АБЕЕ Тесалоники	-	-	-	-
Адинг Схими Парс, Иран	2,055	-	-	-
Домашни				
Л.А. Хемија доо, Скопје, РСМ	222	3,703	1,496	14,397
Клучен раководен кадар				
Краткорочни надомести	4,321	4,817	288	4,760

26 **Неизвесни и превземен обврски**

Хипотеки

Прегледот на проценетата вредност на дадените хипотеки со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година е како што следи (бел.5 и 15):

Опис на недвижноста	2022		Нето сегашна вредност	2021		Нето сегашна вредност
	Еур	000 мкд		Еур	000 мкд	
Деловен центар на улица Кузман Шапкарев бр.5	850,000	52,263	47,155	850,000	52,421	48,640
Производни комплекс и земјиште во Горче Петров	2,395,750	147,304	97,924	2,395,750	147,751	94,257
Опрема во сопственост на Друштвото	156,000	9,593	1,408	156,000	9,621	1,564
	3,401,750	209,184	146,487	3,401,750	209,793	144,461

Гаранции

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, Друштвото нема превземен обврски за издадени краткорочни гаранции.

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, не се покренати судски постапки против Друштвото. Не се антиципирани материјално значајни обврски кои би произлегле од потенцијални судски постапки бидејќи професионалните правни совети покажуваат дека нема веројатност за појава на значителни загуби.

Даночни обврски

Во текот на 2022 и 2021 година не е извршена даночна инспекција на Друштвото.

Врз основа на измените во Законот за данок на добивка во 2019 година, со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото има обврска да изготви Извештај за трансферни цени согласно Правилникот за формата и содржината на Извештајот за трансферни цени, видовите методи за утврдување на цената на трансакцијата во согласност со принципот „дофат на рака“ и начинот на нивна примена („Службен весник на РСМ бр. 50/2019“) до 30 септември 2023 година. До датумот на овие посебни финансиски извештаи, Друштвото не изготви Извештај за трансферните цени.

Друштвото врши редовна проценка на потенцијалните обврски кои се очекува да произлезат од даночните инспекции од изминатите години. Раководството смета дека износите кои би можеле да се појават нема да имаат значаен ефект врз финансиските резултати и пресметаниот данок на добивка.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во посебните финансиски извештаи.

Неизвесни и превземени обврски (продолжува)

Финансиски договорни обврски

Согласно Договорот за рефинансирање на побарувања број 02-100-4016/1 склучен на 16 декември 2014 година, помеѓу Комерцијална Банка АД Скопје и Друштвото, Друштвото е обврзано за времетраење на кредитот без претходна согласност на Банката, да не објавува и врши исплати на дивиденди доколку кредитот што се одобрува претставува над 10% од капиталот на Друштвото.

Понатаму, согласно Договорот за кредит број 02-462-3207460.3 склучен на 22 октомври 2014 година на износ од 10,000 илјади денари, Договорот за кредит број 02-462-320715.4 склучен на 16 мај 2014 година на износ од 12,000 илјади денари, Договорот за кредит број 02-462-3210965.2 склучен на 31 мај 2019 година на износ од 10,000 илјади денари и Договорот за кредит број 02-462-3211091.0 склучен на 25 јули 2019 година на износ од 12,000 илјади денари помеѓу Комерцијална Банка АД Скопје и Друштвото, Друштвото е обврзано за времетраење на кредитот, да одржува финансиски коефициенти, како што следи:

- а. Коефициент (вкупен долг во однос на капитал) - максимум од 2:1;
- б. Степен на сервисирање на долгот – минимум 1;

Следната табела ги прикажува остварените коефициенти согласно одредбите од претходно споменатиот договор.

Коефициент	2022	2021
а. Коефициент на долг (вкупен долг во однос на капитал)	0.25	0.25
б. Степен на сервисирање на долгот	1.02	0.40

Со свој допис од 06 април 2022 година, Банката ја изрази својата согласност / одобрување во врска со остварениот коефициент на сервисирање на долгот за 31 декември 2021 година.

27 Известување по оперативни сегменти

На 31 декември 2022 и 2021 година, Друштвото е еден деловен сегмент односно производство и пласман на адитиви и материјали за градежна индустрија. Продажбите ги остварува на домашен и странски пазар како што следи:

	2022	2021
Република Северна Македонија	280,706	228,470
Европска унија	10,997	13,619
Останати	141,364	211,509
	433,067	453,598

28 Настани по датумот на известување

По 31 декември 2022 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие посебни финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на посебните финансиски извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие посебни финансиски извештаи.

Прилози

Прилог 1 - Годишна сметка со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022

Прилог 2 - Годишен извештај за работењето со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022

